

Архимандрит
Александър Милеант

Лъжеучението на “Свидетели на Иехова”

Съдържание

Буен разцвет на култовете
Сектата „Свидетели на Иехова“
Особености на сектата
Заблужденията на иеховистите
Божествеността на Христос
и учението за Светата Троица
Христовото възкресение
и задгробния живот
Второто пришествие
и хилядолетното царство
Влияние на окултизма
Заключение

Иисус Христос:
Бог или Човек?

Буен разцвет на култовете

“Пазете се от лъжливите пророци, които дохождат при вас в овча кожа, а отвътре са вълци грабители... по плодовете им ще ги познаете.”

(Мат. 7)

“Но ако дори ние, или Ангел от небето ви благовестеше нещо по-друго от това, що ние ви блавестихме, анатема да бъде.”

(Гал. 1:8)

Нашето време може да бъде охарактеризирано като епоха на буен разцвет на всевъзможни секти и култове. Въпреки че изопачаването на християнската вяра (ересите) започнало още от апостолските времена и още тогава представлявало проблем

за Църквата, някои от съвременните лъжеучения са особено опасни със своята агресивност и с огромните материални ресурси, които изразходват за разпространяването на ученията си. Те са особено опасни, защото, макар че са крайно антихристиянски, широко използват християнските идеи и терминология, позовават се на авторитета на Иисус Христос и цитират Библията, с което прелъстяват доверчивите хора. Към такива войнстващи антихристиянски учения трябва да бъдат отнесени “Свидетели на Иехова”, мормоните, мунистите и учението “Нова епоха”.

Във времето, когато римокатолиците и протестантите от различни направления (лютерани, баптисти, адвентисти, епископали и т. н.) изопачават отделните догмати на вярата, тези по-нови, вече четвърто и пето “поколение” секти представят своите измислени идеи за изначално християнско учение. Ослабяйки се на Библията, те недобросъвестно тълкуват превратно нейния смисъл и подреждат тенденциозно текстовете, като ги нагаждат към своите учения. Някои от тези култове, като например “Свидетели на Иехова”, дори са имали дързостта да променят на места самия текст на Свещеното Писание в полза на идеите си, а мормоните са добавили към Библията своята книга на Мормон, която представят като богооткровена.

Макар че за всеки култ могат да се проследят специфични особености и собствена история, в по-голяма или по-малка степен всички те притежават следните общи свойства:

- Появили са се сравнително **скоро** и представляват секти **четвърто или пето поколение** - т.е. те са възникнали в недра на друга секта, която на свой ред се е породила от някоя предхождаща я, и т.н.
- Те отричат или съществено **изопачават основните истини на християнството**: първо за Божеството на Иисус Христос, след това - учението за Светата Троица, за изкуплението на греховете, за вечния живот и други истини на вярата. Но тъй като те се ползват от християнската терминология, то хората, неизкушени от богословието, трудно разбират какво точно са повредили в християнското учение.
- Внасят **поправки в Писанието** във вид на произволни преводи или на допълнения към него, които представят за богооткровени.
- Нерядко имат окултни корени и приемат откровения от различни духове.
- Настроени са **крайно войнствено** против историческата Христова Църква.
- Носят доминиращия **печат на своя основател**, когото представят за пророк.
- Намират се под **деспотичното** управление на лидерите си и поддържат желязна дисциплина.
- Притежават огромни **парични ресурси**, които направляват за своето разпространяване.
- При внимателно разглеждане се откриват **сериозни морални нарушения** от страна на техните основатели и лидери (блудства, лъжа, алчност, гордост и деспотизъм).

Сектата „Свидетели на Иехова“

“Свидетели на Иехова” представлява една от най-дейните пропагандистки организации на нашето време. Те наводняват света както със своята литература, така и с настойчивите си проповедници - ентузиастични, които ходят от врата на врата и убеждават

хората да се присъединят към тяхното учение. Особен успех имат при тези, които по принцип уважават християнската вяра, но не са получили религиозно възпитание. Според техните собствени данни в света се наброяват повече от три милиона “свидетели” на Иехова. Не напразно един от бившите “свидетели” на Иехова нарече този култ “най-действеното заблуждение на нашето време”. Ако ви се е случвало да се сблъскате с някой от техните проповедници, то навярно ще се съгласите, че доводите на свидетелите понякога звучат логично. И ако те не са разколебали вашите възгледи, то във всеки случай биха могли да породят съмнение в това, което до този момент вие сте приемали за истина.

История на сектата

Сектата “Свидетели на Иехова” е основана от Чарлз Т. Ръсел в 80-те години на миналото столетие. Както той, така и неговите приемници управлявали обществото на иеховистите с абсолютна власт и са оставили върху него отпечатъка на личността си и на своето тълкувание на Библията. Затова и според съответното количество президенти в еволюцията на Обществото могат да бъдат проследени четири периода:

- 1) период на Чарлз Ръсел, основател на сектата (1872-1916);
- 2) период на “съдия” Джозеф Рутфорд (1917-1942);
- 3) период на Натан Кхор (1942-1977);
- 4) период на Фредерик Франц (1977-1992).

И тъй като Свидетелите твърдят, че Сам Бог е автор на тяхното учение, то е важно да се сравнят разновидностите на идеите им през тези четири периода. При това се разкрива поразителният факт, че всеки президент на Обществото разбирал Библията именно **по своему** и нерядко в **противоречие** с предишните президенти на Обществото. Дори само това говори, че твърдението на иеховистите, че Бог е автор на тяхното учение, е абсурдно, защото Бог не може да противоречи на Самия Себе си. С други думи, Обществото се ръководи не от Бог, а от **заблуждаващи се хора**.

Основателят на Обществото **Чарлз Ръсел** (Charles T. Russell), бидейки възпитан в презвитерианство, още като юноша се отказал от това учение и се присъединил към конгрегационалистите, също впрочем незадълго. След това той се запознал с проповедите на адвентистите от седмия ден. Тук в него пламнала вяра в божественото съдържание на Священото Писание и Ръсел започнал да проповядва тяхното учение. С адвентистит обаче му се наложило да се раздели поради разногласия за формата на Второто пришествие. Ръсел скъсал с тях, “твърдо убеден, че никой преди него не бил способен да разбере правилно Писанието и че Бог го призвал да обясни на хората истинския му смисъл”.

В 1879 г. Ръсел основал списанието “Кула на стражите от Сион”¹, а в 1881 г. - Обществото на Пазителите на Кулата, което било непосредствен предшественик на днешните “Свидетели на Иехова”. В това време той започнал публикуването на своя седемтомен труд “Изучаване на Писанието” (Studies in the Skriptures), който поставял по-високо от самото Писание. Ръсел твърдял, че това “изучаване” дошло от Бога чрез просвещение от Светия Дух и е абсолютно необходимо на вярващите за правилното разбиране на Библията (7-и том Studies in Skriptures, 1918 г.). Той предупреждавал своите последователи, че ако някой от тях престане да чете неговото “Изучаване...” и

започне да се занимава непосредствено с Писанието, то в скоро време ще затъне в тъмнина. И напротив, човек дори никога да не е чел Библията, а само неговото Изучаване, ще пребивава в постоянна светлина. С други думи, Ръсел учел, че е необходим нов боговдъновен тълкувател на Писанието за правилното му разбиране и че този избран от Бога учител е именно той - Ръсел.

При все това съвременното учение на Обществото на Кулата явно противоречи на много от началните догмати и “божествени интерпретации” на Ръсел. Сега за вдъхновен тълкувател на Библията се признава не Ръсел, а самото Общество и то претендира за това, за което претендирал и Ръсел, а именно че само неговото разбиране на Библията е правилно и че самостоятелното ѝ изучаване води до мрак и ерес. Така тяхното официално списание “Кулата” осъжда тези, “които говорят, че е достатъчно да се изучава Библията вкъщи самостоятелно или на малки домашни групи...Чрез такова изучаване на Писанието те отново изпадали в отстъпление от доктрините на християнското духовенство” (The Watchtower, 15. авг. 1981 г.).

Любопитно е, че самото Общество на Кулата признава, че ако човек изучава самостоятелно Библията, то неизменно ще добави нещо към традиционното християнско учение. При все това творенията на Ръсел, които той обявил за свършено необходими за правилното разбиране на Свещеното Писание, в настоящия момент се игнорират от Обществото.

Въпреки че последователите на Ръсел се увеличавали, неговият собствен живот не протичал безпроблемно. В 1912 г. Ръсел дал под съд един баптистки пастор, обвинявайки го в клевета. При разглеждането на неговия иск обаче сам бил изобличен в лъжа, защото не могъл да назове буквата от оригиналния текст на Новия завет, макар под клетва да заявил, че знае отлично гръцки език. Освен това на съда се изяснило, че въпреки че Ръсел претендирал за титлата пастор, никой не го бил ръкополагал и всъщност бил самозванец. След година последвали други неприятности, когато жена му спечелила срещу него бракоразводен процес, обвинявайки го в “безумно самолюбие, склонност към тирания и неподобаващо поведение с жените от паството”. Не след дълго изплували неговите нечестни машинации с “чудесната” пшеница, които донесли на Ръсел крупен паричен доход.

Такъв бил нравственият облик на основателя на сектата “Свидетели на Иехова”. Ръсел, който написал седем тома тълкувания на Библията без да знае нито един библейски език, никога не бил учил в някакво богословско училище, не познавал философията и бил завършил само седем класа на началното училище. Затова пък компенсирал своето невежество с прекомерна самоувереност.

Ръсел умрял в 1916 г. В качеството му на лидер на новото движение го наследил известният юрист и “съдия” **Джозеф Рутфорд** (Joseph F. Rutherford), бивш баптист и от 1906 г. член на обществото “Пазители на Кулата”. При Рутфорд организацията станала още по-авторитарна. Той положил началото на “епохата на промените”, като игнорирал, видоизменил и отрекъл пряко много от твърденията на Ръсел. Рутфорд оправдавал своите промени с “прогресивното откровение”, което го подтиквало да хвърля “нова светлина” върху идеите на своя предшественик (Edmond Gruss, Apostles of Denial... Grand Rapids, MI 1972 г.). По тази причина мнозина предишни последователи на Ръсел, разбирайки, че Рутфорд се отрича от предшественика си, напуснали Обществото. Те вярвали, че Ръсел бил вдъхновен свише и че изменението на неговото учение е

равносилно на отричане от Бога. Мнозинството от членовете обаче непрекословно се подчинили на новите идеи.

За да се дистанцират от развалената репутация на своя основател, членовете на Обществото в 1931 г. започнали да се именуват “Свидетели на Иехова”. Основната дейност на иеховистите от изучаване на Писанието се прехвърлила върху масовото вербуване на нови членове. Списанието “Кула на стражите” започнало да се раздава безплатно по улиците. Тонът на техните проповеди станал по-рязък: Рутфорд хулел всички форми на организирана религия и възбуждал у своите последователи открита вражда към християнските църкви.

По време на третия период, под ръководството на **Натан Кхор** (Nathan H. Khorr, 1942-1977 г.) количеството членове на Обществото бързо нараснало. Кхор организирал Галаадската школа на Стражевата кула. Той разширил мисионерската работа в глобален мащаб, откривайки отделни общества по целия свят. Голямо внимание било обръщано на подготовката на проповедниците в специфичното разбиране на Библията. Значително се разширила и издателската дейност.

По време на управлението на Н. Кхор в 1950 г. бил направен нов превод на Библията на английски език, известен под името “Превод на Новия свят” (New World Translation). Имената на преводачите се пазят в строга тайна. Текстът на този превод на много места бил изменен по начин, изгоден за учението на “свидетелите”. Всички крупни библеисти и познавачи на древните езици не са съгласни с този превод на Писанието, като го обявяват за неточен и тенденциозен.

Управлението на президента **Фредерик Франц** (Frederik W. Franz, 1977-1992), може да се охарактеризира като “епоха на криза”, защото хиляди последователи, запознавайки се отблизо с историята и методите на Обществото, се убедили, че то не е Божествена организация и го напуснали.

Дори племенникът на президента Франц, **Раймонд**, се разочаровал от “Обществото на Кулата”. В своята книга “Кризис на съвестта” (Crisis of Conscience) той обстойно доказва защо Обществото на Кулата не бива да претендира за богооткровеност. Бидейки един от ключовите лидери на “Свидетели на Иехова”, Раймонд разобличава много тайни машинации в управлението на тази секта. Той рисува портрета на авторитарна група от хора, които не щадят никакви средства, за да удържат властта в свои ръце и да си придадат облика на пророци, вдъхновявани свише. Своето убеждение, че това общество не е от Бога, Реймонд доказва със следните факти:

- 1) извращаване на библейските текстове;
- 2) натрупване на лъжливи пророчества;
- 3) резки промени във вероучението на сектата;
- 4) лъжа и покровителстване на пороците;
- 5) разрушаване на семейни връзки.

Тук той отбелязва също, че мнозина от ръководителите на сектата много трудно се ориентират в Библията. Целостта на организацията се дължи не на верността към Бога, а на верността към Обществото, което практикува метода на заплахите срещу тези, които дръзват да изразят съмнение в неговия авторитет.

Но за съжаление още много наивни хора попадат на примамката на агресивните иеховисти, които обещава да дадат отговор на всички религиозни въпроси, обещава изход от личните проблеми и възхваляват собствените си морални преимущества.

Особености на сектата

От 1909 г. щаб-квартирата на “Свидетели на Иехова” се намира в Ню Йорк, в Бруклин. Местните групи (повече от 20 хил. на брой) наричат своите центрове “Дворци на Царството”. Понятието свещеничество у тях отсъства, всеки активен участник в култа се нарича “служител”. Тези, които се отдават напълно на работата в организацията, се наричат “водещи издатели”. В настоящия момент сектата на “свидетелите” набира сили в Русия и в страните от Източна Европа.

“Свидетели на Иехова” настойчиво вербуват свои последователи. Ходят по домове и квартири, раздават литература и спират хората по улиците. Освен това те се отличават с ред други любопитни особености: отказват преливането на кръв (смятат това за разновидност на канибализма), не зачитат никакви религиозни или граждански празници, било то Рождество, Деня на Благодарността или рожден ден. Те порицават отдаването на чест пред националния флаг и служенето във въоръжените сили, като признават за законна единствено своята организация.

Много упреци предизвиква йеховисткият превод на Писанието, с който те искат да подменят настоящия библиейски текст. Предвид множеството изопачения на текста този превод е признат за неотговарящ на оригинала. Нещо повече, въз основа на този неправилен превод иеховистите правят купища лъжливи предсказания, които обявяват за божествени пророчества. Така например предсказанието за края на света те многократно пренасяли към все по-късни срокове: от 1877 година за октомври 1914 година, после за 1925 година, след това последователно за 1930, 1931, 1933 година... Само за периода 1940 - 1943 година те 44 пъти променили своите дати за края на света! При това повторенията на фиаското с предсказанията ни най-малко не ги смущава и те продължават да назначават нови дати. Тези и други измислици на “свидетелите”, представяни за Божествени пророчества, показват колко лъжлива е тяхната претенция за пряко Божие откровение както и несъстоятелността на цялото им учение.

Но всички тези неудачи ни най-малко не отслабват агресивността на сектата на “свидетелите”. В настоящия момент общият тираж на списанието “Кулата” се състои от 17.8 милиона копия на 106 езика, а тяхното списание “Awake!” - от 15.6 милиона копия на 34 езика.

В своето опорочаване на християнството иеховистите са достигнали до абсурдното твърдение, че собствената им, с позволение т. нар. библия ежеседмично се попълва с 32 страници - с всяко ново издание на списанието им “Кула на стражите”. Такова пренебрежително отношение към свещения текст е твърде характерно за някои съвременни култове. Сектата на мормоните например поставя своята Книга на Мормон наравно със Свещеното Писание.

Заблужденията на иеховистите

“Свидетелите” толкова дълбоко и съществено изопачават християнството, че тяхното учение не бива да се нарича християнско. Те отхвърлят тайната на Светата

Троица, Божеството на Иисус Христос, Божеството на Светия Дух. Тяхното учение за Христовото Възкресение, за душата, за задгробния живот, за Второто пришествие и за вечния живот има съвсем друго, измислено от тях нехристиянско съдържание. Би било много по-честно от тяхна страна да не се опират на Библията, а да проповядват своето учение като нова религия, каквото всъщност и е. Но те се ползват недобросъвестно от авторитета на Библията, от Христовото име и от християнската терминология, за да могат успешно да оплитат в мрежите си доверчивите хора, които по принцип уважават християнството, макар и да знаят малко за него.

Божествеността на Христос и учението за Светата Троица

Ние, християните, вярваме, че Бог, бидейки единен по същество, се явява троичен в Своите Лица, че Отец, Син и Светият Дух - това е един три-ипостасен Бог. С други думи, както Отецът е истинен, вечен и всемогъщ Бог, така и Неговият Син е истинен, вечен и всемогъщ Бог, а също и Светият Дух е истинен, вечен и всемогъщ Бог. И в същото време това не са трима богове, а Един Бог - единосъщна и неразделна Троица. Такава вяра сме приели от Апостолите.

Свидетелите на Иехова отхвърлят това учение и го наричат “сатанинско” и “езическа измислица”. Те се надсмиват над християнските догми и казват, че ние вярваме в “трима богове” или в “триглаво чудовище”.

Като не зачитат Троицата, иеховистите отричат и Божествената природа на Господ Иисус Христос, считайки Го сътворен подобно на ангелите, и необосновано Го отъждествяват с Архангел Михаил. С това те повтарят старото заблуждение на арианите, чието учение било подробно разгледано и отхвърлено от Църквата на Първия Вселенски събор в 325 година в град Никея. Иеховистите твърдят, че като се възплътил, Иисус свалил от Себе си духовното битие и станал обикновен човек. Когато Иисус се кръстил в р. Йордан, Бог Иехова Го направил Христос - пророк, първосвещеник и помазаник. Изпълнявайки поръчаната задача, Иисус загива прикован към **стълб** (традиционната форма на кръста те изключват като отвратителен езически символ). За този подвиг Бог Го награждава с безсмъртие. Той възкресява Иисус, като разпръсва Неговото тяло на съставните му елементи и Го възсъздава във вид на “славен дух”, за да може Той да възглави всемирната организация на Иехова.

Тази ерес се обосновава с цитат от техния грешен превод на първия стих на Евангелие от Йоана: “В началото беше Словото и Словото беше у Бога, и Словото беше само от Бога” (т.е. създание). Тук е правилно да се чете: *и Бог беше Словото*.

Темата за Божеството на Господ Иисус Христос е подробно изложена от нас в приложението към тази брошура. След като се запознае с приведените от нас доводи, безпристрастният читател не може да не се съгласи, че цялото Свещено Писание еднозначно ни учи за Божеството на Спасителя. Затова, ако “Свидетелите на Иехова” грешат толкова сериозно в най-основния догмат на християнството, то всички техни следващи богословски построения също са грешни и трябва да бъдат отхвърлени като богопротивна ерес.

Христовото възкресение и задгробния живот

Сектантите пазители не приемат християнското учение за физическото възкресение на Иисус Христос на третия ден след разпятието. Те учат за тримата “Иисусовци”. До възплъщението това бил Архангел Михаил, създаден от Бога. След възплъщението Христос станал обикновен човек, който после пострадал и умрял и по този начин прекратил своето съществуване. При възкресението от гроба Иисус възникнал като ново същество, обожествено, но не Бог по природа.

Ужасното изопачаване на основните християнски истини напълно хармонира с общото отричане от иеховистите на безсмъртието на душата и на задгробния живот. От адвентистите Ръсел заимствал идеята, че със смъртта на тялото се прекратява всякакъв живот. При Второто пришествие на Христос праведните ще бъдат, така да се каже, създадени наново според качествата, които Бог записал в Своята памет. Това е подобно на направата на нов стол по съхраняващ се чертеж на старинен модел. За нас е ясно, че йеховистското “възкресение” няма нищо общо с християнското учение.

Християнската вяра учи, че когато напусне тялото в момента на смъртта, душата продължава както преди да мисли, чувства и желае. Човешката личност, паметта, съзнаването на “аз”-а се съхраняват напълно в душата на човека. Смъртта - това е своего рода сън за тялото. При възкресението от мъртвите душата на всеки човек се съединява с неговото предишно, но обновено тяло и така човекът ще се възстанови безсмъртен и нетленен, какъвто трябвало да бъде по изначалния план на Бога.

Второто пришествие и хилядолетното царство

Темата за Второто пришествие на Христос и хилядолетното царство на земята се явява главна в учението на иеховистите. Известно е, че целият интерес на Ръсел към религията започнал с опита да се определи датата на Христовото пришествие. По несъвсем понятни математически изчисления той заключил, че Христос ще дойде в 1874 година. Когато това не се състояло, Ръсел започнал да учи, че Христос все пак дошъл, но в невидим образ и сега се намира във въздушната област, където Го посрещнало малко стадо от верни “свидетели”. Съгласно неговото пресмятане през 1914 година дошъл краят на периода на езичниците и във въздушната област сатаната започнал своята свирепа война срещу Христос и Неговите светии. Ръсел я нарекъл година на армагедонското сражение, след което Христос трябвало да се спусне на земята. Когато това не станало, “свидетелите” започнали да придвижват датата на видимото пришествие през 1916, 1918, 1924, 1928 г. и т.н. Накрая “съдия” Рутфорд дошъл до гениалното обяснение, че армагедонското сражение е отложено до времето, когато “Свидетелите на Иехова” завършат своята всемирна проповед и предупредят всички народи по земята за надвисналата опасност.

Поправяйки Ръсел, Рутфорд учел, че дяволът бил толкова озлобен на Христовото възцарение, че предизвикал Първата световна война, която завършила едва когато станало “очистването на храма на Иехова” в 1918 г. (мненията какво точно означава това са различни). Тогава уж били “възсъздадени” мъртвите от помазания елит и те се

присъединили към Господ на небесата. От тогава Христос продължава да съди народа, да отдели “овците” от “козите” и този процес ще завърши с битката между Христос и дявола на Армагедон (Откр. 16:16), страшна и последна битка на тотално унищожение. Заедно с дявола против Иехова ще се сражават и всички световни религиозни организации, християнски и други, които символизирали Вавилонската блудница (Откр. 17). Този последен бой всеки момент трябвало да започне, затова било необходимо бързо да се “просветят” колкото се може по-голямо число хора, защото всеки, който тръгне след дявола против “Свидетелите на Иехова” ще бъде изтребен.

Своето учение за армагедонското сражение и за хилядолетното царство свидетелите основават на своеобразно тълкувание на книгата Откровение и в частност на нейната 20-а глава. Известно е, че книгата Откровение е дълбоко тайнствена. Тя е пълна със символични видения и иносказания, в които зад видимите образи, имена и числа са скрити дълбоки Божествени тайни. Затова е неправилно изваждането от нейния контекст на отделни места и тяхното буквално тълкуване. Под хилядолетното царство на светците Православната Църква учи да се разбира не политическа държава на бъдещето, а **целият период на съществуване на Църквата**, започвайки от Христовото възкресение и завършвайки с края на света. *Хиляда години* - това не е точно число, а дълъг период. Всички ние живеем и участваме в събитията на вече течащия “хилядолетен” период. Така Православната Църква разбира 20-а глава на книгата Откровение. Прочетете нашите брошури “Християнското учение за края на света” и “Към познание на Библията - книга Откровение”².

Всички заблуждения на иеховистите, свързани с Второто пришествие и това, което ще бъде след него, произтичат пряко от тяхното неверие в безсмъртието на душата. Според Ръсел и неговите последователи човек няма самостоятелна душа, тъй като неговото тяло е и негова душа, а душата е тяло. Когато човек умира, той престава да съществува. Не съществува никаква безсмъртна душа. След смъртта човекът го няма. Ръсел твърди, че думите на Христос, казани на разбойника на кръста: *“Истина ти казвам: днес ще бъдеш с Мене в рая”*, трябва да бъдат преведени по друг начин, а именно: *“Днес ти говоря, ти ще бъдеш с мене в рая.”* Поразителна дързост от страна на човек, който не само не разбирал оригиналния гръцки език, на който било написано Евангелието, но дори не знаел и гръцката азбука!

Според Ръсел в хилядолетното царство на възкръсналите или по-точно на възсъздадените хора ще бъде предоставен “втори шанс” на условията на Новия завет. По такъв начин настоящият живот не е единствен. Библията, разбира се, не обещава нищо такова. Напротив, в нея се говори, че *“на човеците е отредено да умрат един път, а след това - смърт”* (Евр. 9:27). Свидетелите настояват, че при хилядолетното царство животът може да бъде изживян отново, а предишните грешки да бъдат поправени. Всичко ще зависи от това как човек ще се държи в новите, по-благоприятни условия.

Според Ръсел след Съда хората ще бъдат разделени на три класи. Първа класа, състояща се от 144 хиляди избрани иеховисти, ще бъде взета на небето и там в безтелесно състояние те ще царуват с Христос - Михаил и ще управляват живота на хората, оставени на земята. Възниква въпрос: ако съгласно тяхното учение числото 144 хиляди вече е било попълнено в 1935 година, то къде ще попаднат останалите “свидетели”, които се присъединили към Обществото след 1935 година? Защо

проповядват и се трудят, след като все едно няма да влязат в числото на привилегированите?

Втората класа “възкръснали” ще се състои от останалите спасени иеховисти. Те ще останат на земята в своето тяло и няма да могат да наследят небесното царство. На земята те ще се наслаждават на пълно спокойствие и благополучие, и няма да страдат от войни или болести. Няма да има смърт. Те ще могат да се женят, размножават и населяват земята. Но какво ще стане със земята поради непрекъснатото нарастване на населението, след като никой няма да умира - това е предоставено на въображението на читателя.

Останалите, трета класа, недостойни за живот на земята, ще бъдат унищожени заедно със сатаната и неговите духове. Свидетелите отричат и ада, и вечните мъки в загробния свят. Според тяхното учение умрелите просто престават да съществуват. Местата в Библията, говорещи за ада и за геената огнена, те тълкуват алегорически, а християнското учение по този въпрос наричат езически мит.

Въобще цялото учение на “свидетелите” за спасението е произволно и пълно с противоречия. Те твърдят, че Христос “не донесъл пълно изкупление за греховете, а само дал на човека възможност да заслужи спасението си сега или в бъдещото хилядолетно царство”. В Библията няма нищо подобно. Писанието учи, че всички хора са призвани към спасение чрез вяра в Иисус Христос. Свещеното Писание не прави никакви “касти” от спасени. При това спасението не се ограничава с някакъв отрязък от време (1000 години). То започва от момента на обръщането на човека към Христос и се простира във вечността. *“Истина, истина ви казвам: който слуша словото Ми и вярва в Оногова, Който Ме е пратил, има живот вечен, и на съд не дохожда, а е минал от смърт към живот”* (Йоан 5:24).

Известна непоследователност се наблюдава и в други пунктове от вероучението на тази секта. “Пазителите на Кулата” са променили рязко негативното си отношение към ваксинирането и сега го разрешават за своите членове. Тяхното ръководство е разпространило разбирането за непогрешимостта си по въпросите на вероучението от първия президент на сектата до целия съвременен ръководен апарат. По едно време иеховистите официално твърдели, че трудовете на първия им лидер сега нямат практическо значение, но след това отново се върнали към тях, обявявайки ги за “пророчески”. Трактовата на образа на ангела в 9-а глава на Откровението като сатана, по-късно била интерпретирана като образ на Иисус Христос. Първоначално иеховистите нямали нищо против преливането на кръв на болни, сега те са непримирими към това. Отначало “свидетелите” признавали почитанието към Иисус Христос, сега го отхвърлят. В по-ранния период възкресението на мъртвите се предвиждало за всички, сега само за някои. По-рано Израил се възприемал в буквалния смисъл като определена нация, а сега се осмисля от иеховистите като духовна общност независимо от нацията. Разбиранията за Армагедон, датата на Второто пришествие, датата на хилядолетното царство и особеностите на това царство били променени от тях няколко пъти. Тези и други подобни промени във вероучението показват, че ръководството на сектата още по-видимо се е заплело в собствените си изопачавания на вярата и за редовия сектант става все по-трудно да разбере кое се представя за истина. Това било в списъка на важните причини, поради които около 1 милион иеховисти напуснали сектата за последните десет години. Независимо че “свидетелите” открито

враждуват против установените държавни структури, наричайки ги дяволски механизми, когато им е изгодно, те самите се обръщат към защитата на държавата.

Влияние на окултизма

Още апостол Павел предупреждавал християните да бъдат внимателни с всякакви нови откровения: “*На ако дори ние, или Ангел от небето ви благовестеше нещо по-друго от това, що ние ви благовестихме, анатема да бъде*” (Гал. 1:8). Запознавайки се по-дълбоко с учението на свидетелите, в него ние откриваме много общо с това, което вещаят съвременните духове чрез своите медиуми (channalers).

Действително още “съдия” Рутфорд твърдял, че ангели помагали в съставянето на тяхното периодическо списание, казвайки, че “Бог чрез Своите ангели се грижи Неговите хора навреме да получат нужната информация” (J. F. Rutherford, Prophecy WBTS, Watchtower Bible & Track Society, 1929, Richer, 1936, стр. 316; Vindicacion, 1932, стр. 250). При друг случай той признал, че “светият дух” престанал да бъде негов учител, тъй като го заменили ангелите, които му внушавали нужните мисли (The Watchtower, 1. 9. 1930 стр.263, 1. 2. 1935 стр. 41).

Четвъртият президент на обществото Ф. Франц също говори за ангели, ръководещи Обществото на Кулата. Той казал: “Ние вярваме, че ангелите Божии ръководят Свидетели на Иехова” (William and Joan Center, Questions for Jehovah’s Witnesses, Kunkletown PA 1983, 55). Списание “Кулата” твърди, че ангелите просвещават, утешават и донасят чисти истини, съобщават откровения на “помазания народ Божий”. На друго място в списанието се твърди, че “Свидетели на Иехова” днес ще съобщят благата вест за царството под прякото ръководство на ангелите” (The Watchtower, 1. 4. 1972, стр. 200).

Лидерите на свидетелите дори не се стесняват открито да употребяват терминологията на *Нова епоха*, когато твърдят, че са Божии проводници (*channels of communication*), които активно предават (*channel*) откровенията. С други думи, те откровено се признават за медиуми (The Watchtower, 1. 12. 1981, стр. 27). В един от априлските броеве на своето списание от 1972 година на стр. 201 те твърдят, че цялото духовно ръководство получават от невидими ангели, че самото име “Свидетели на Иехова” и тяхното учение за невидимото пришествие на Христос в 1914 година им били съобщени (channaled, по медиумен път) чрез тези ангели (*Кулата*, дек. 15, 1987 стр. 7). Подобни твърдения могат да бъдат открити в списание *Кулата*, от 1. 3. 1972, стр. 155, 1. 8. 1987, стр. 19).

Тези и други подобни признания на лидерите на Обществото за “ангелски” откровения ни убеждават, че тяхното учение не е от Бога, както предупреждава апостол Павел: “*А Духът ясно говори, че в последните времена някои ще отстъпят от вярата си, като се предават на мамливи духове и бесовски учения*” (1 Тим. 4:1).

Заклучение

Настойчивото ходене на йеховистките проповедници по домовете за привличане на нови членове, както и масовото разпространение на тяхната литература на много

езици способствали от малка група хора, изучаващи Библията, сектата да се разрасне в многомилionна организация с неограничени материални ресурси. Тя се ръководи от неголяма група лидери на Обществото, които деспотично и безапелационно определят нейното вероучение и политика.

Беглият обзор на всички безсмислици в учението на “свидетелите”, пълно с противоречия и глупост, води до недоумение как е възможно то все още да съществува и да се разпространява. В духовен план цялата им система е пълно фиаско. Може да се прочете цялата огромна колекция от съчинения на Ръсел, Рутфорд и техните приемници, и да не се намери в тях никакво споменаване на основните християнски добродетели - на смирението, покаянието, милосърдието. Няма нито дума за любовта към Бога или към ближния, не се споменава за развитието на твърдостта на духа, за потушаването на страстите, за носенето на кръста, за тесния път към царството Небесно. Всичко, върху което се набляга, е: “Чети, вярвай и продавай книгите на Ръсел - Рутфорд, говори за Бог като за Иехова и за всички църкви и учреждения като за антихристски. Постъпвай така, и ще се спасиш!”

Учението на “свидетелите”, че “Бог никога не наказва нито в този, нито в другия живот” открива пътя към разпуснатост и греховност. Как ще живее човек сега, това няма значение за вечния живот. На всички ще бъде даден втори шанс. А ако ти и там се окажеш недостоен за награда, то просто ще престанеш да съществуващ и ще преминеш безболезнено в небитието.

“Свидетелите” манипулират произволно свещените текстове, съвършено игнорират историческите факти и най-елементарните правила на екзегетиката, на литературната логичност и последователност. Те отричат най-важните християнски истини - учението за Светата Троица, за Божеството на Иисус Христос, за безсмъртието на душата, а други - за възкресението, за Страшния съд и вечния живот - изопачават до неузнаваемост.

“Свидетелите на Иехова” крайно сериозно се готвят за срещата на Армагедон, след което те очакват да настъпи хилядолетното земно царство. За мярка на тяхното усърдие ни служи енергията, с която те, кръстосвайки квартал след квартал, разпространяват своето учение. Всяка година раздават безплатно 150 милиона екземпляра книги и брошури на 106 езика. Тази организация не допуска пасивност у своите членове, а се стареа да завоюва света, употребявайки колосални средства и най-съвременни методи за пропаганда.

Тяхната основна проповед за приближаващото се щастливо хилядолетно царство разпространява мнението, че накрая е необходимо всички страни да се обединят в една световна държава. Само така можело да се преодолее изконните проблеми на човечеството - войните, престъпността, социалното неравенство, бедността, гладът и т.н. Действително от Писанието ние знаем, че преди Второто пришествие на Христос ще възникне такава всемирна държава - “Вавилон”, който ще бъде възглавен от “звяра” - лютия враг на Христос и Църквата. Той ще предложи на света своята универсална религия, съставена от различни учения, в това число и християнското. В новия пантеон от почитани пророци и божества ще бъде поставен и пиедестал за Христос като един от великите учители и пророци. Отричайки Неговата Божественост и изопачавайки учението Му, “Свидетелите на Иехова” подготвят света за “постхристиянската” ера. Не е ли духовната война, която “Свидетелите на Иехова” водят срещу Църквата и християнството онзи духовен Армагедон, за който предсказва книгата Откровение?

И така никой който макар и малко уважава авторитета на Свещеното Писание и на християнското учение, не може да постъпи по друг начин, освен с отвращение да отхвърли богохулното учение на лъжесвидетелите на Иехова!

Бележки:

¹На български език днес това списание се разпространява под заглавието “Стражева кула”.

²Издателството ни ще се постарее да подготви за печат и да издаде всички упоменати в текста брошури.

От редактора

Приложение

Иисус Христос: Бог или Човек?

Вярата в Божеството на Иисус Христос е основна за всички наши религиозни убеждения. Тя влива в нас духовни сили, въодушевява ни да вършим добро, направлява нашия труд и нашите надежди. Без нея християнството губи своя смисъл, своята вдъхновяваща сила и се превръща в колекция от древни митове и неосъществими обещания.

Но при цялата си изключителна важност истината за Божеството на Христос не е самоочевидна. Някои места в Евангелията дори като че ли й противоречат. Затова хората, които оспорват Божеството на Христос, не срещат затруднения в намирането на такива библейски текстове, които сякаш потвърждават мнението им, че Иисус Христос е бил или просто човек, или може би въплътил се ангел и поради това не може да бъде наричан Бог в истинския смисъл на тази дума. При това противниците на вярата в Божеството на Христос посочват, че Сам Иисус никога не е наричал Себе Си Бог и от това правят неправилното заключение, че Божествеността Му била приписана по-късно.

Противоречивите мнения относно природата на Христос възникнали още от първите дни на християнството. Особено силни спорове и вълнения предизвикала в IV век арианската ерес, която учела, че Иисус Христос само по название е Син Божий, а по природа е ангел, създаден от Бога. Арианската ерес била внимателно разгледана на Първия Вселенски събор, състоял се в град Никея в 325 година. Отците на Събора я отхвърлили и съставили Символа на вярата, който се употребява в Църквата и досега и в който точно изложили правилното учение за Иисус Христос.

В наше време сектата “Свидетели на Иехова” извадила от праха съкрушеното минало на арианската ерес и в свой вариант учи, че Иисус Христос е въплътилият се Архангел Михаил. Опасността от сектата “Свидетели на Иехова” идва от това, че обладавайки неограничени материални ресурси, тя наводнява света със своята литература и със своите проповедници. Особено агресивна мисионерска работа тя провежда сега в Русия, улавяйки в своите пагубни мрежи хиляди доверчиви хора.

Православните руски хора се намират в особена опасност от сектантските проповедници, защото в мнозинството си слабо познават Свещеното Писание и не знаят как да защитават своята вяра. От друга страна, сектантските проповедници добре са заучили нужните им текстове и умеят бойко да засипват своите събеседници с изгодните за тях цитати.

Въпреки че Свещеното Писание именува Исус Христос Син Божий, хората, оспорващи Неговата Божествена природа, се опират на това, че Свещеното Писание назовава синове Божии и други лица, като например ангелите и хората. За разрешаването на този въпрос трябва да се вземе под внимание следното. Говорейки за хората или ангелите, Свещеното Писание никога не употребява единствено число и никога не назовава конкретен човек или ангел *син Божий*, но винаги употребява множествено число в колективен смисъл *синове Божии*. За читателя винаги е ясно, че тук се говори за синове Божии не по природа, а по милостта на възприемачия ги Господ. Те са Негови деца не по природа, а по осиновление. (Тук буквалното разбиране на думата “синове” води до абсурдното заключение, че някои хора, например богоборците, които Писанието именува “синове на дявола”, имат друг произход в сравнение с вярващите).

Само към Исус Христос Свещеното Писание прилага единствено число, именувайки Го Син Божий и освен това само към Него то добавя такива уточняващи думи като **Единороден** (единствен), **Възлюблен**, Син на **Живия** Бог, Син **истинен** или **Собствен**. Това доказва, че за разлика от нас Исус Христос е Син Божий **по същество**. Той е Син в истинския смисъл на тази дума. Затова мормоните допускат непростима грешка, когато говорят, че Исус Христос имал други братя - богове, като например Луцифер (Сатана) и различни духове. Свещеното Писание строго различава Сина от синовете: Първият е роден, а последните - сътворени.

Самото начало на проповедта на Исус Христос Бог Отец предварил със свидетелство за Своя Син, казвайки: *“Този е Моят възлюблен Син, в Когото е Моето благоволение”* (Мат. 3:17). По-късно на планината Тавор Бог Отец повторил тези думи, добавяйки: *“Него слушайте”* (Мат. 17:5). Това е доказателство, че хората са длъжни да приемат всичко казано от Господ Исус Христос **като свършена и неоспорима истина**.

Но какво може да се възрази на отрицателите на Божеството Христово, когато Сам Исус Христос казал: *“Моят Отец е по-голям от Мене... А за оня ден и час (края на света) никой не знае, нито небесните Ангели, нито Син, а само Отец... Но нека бъде не Моята воля, а Твоята...”* и подобни фрази, в които Той поставя Себе си на второ служебно място по отношение на Отца? (Иоан 14:28; Марк 13:32; Лука 22:42). Освен това, ако Исус Христос действително съзнавал Себе Си като Бог, то защо не обявил това ясно и открито? Така Той би разсеял всякакви съмнения относно Своята природа.

Целта на тази статия е да помогне на православния човек да се ориентира в поставените по-горе въпроси и да му даде необходимия материал за защита на своята вяра в Божествеността на Исус Христос.

За да разберем защо Исус Христос не обявил пред целия народ Своето Божество, ще се постарает мислено да се пренесем в епохата и условията, в които Той проповядвал. Нека си представим как биха се отнесли хората към думите на човек, който ходи из града и заявява: “Аз съм Бог!” Без съмнение тълпата би го осмяла като безумец, а ревнителите на иудейската вяра биха побързали да го обявят за богохулник и

биха поискали смъртно наказание. Та нали само езичниците, признаващи много богове, биха могли да възприемат подобно заявление по-сериозно от иудеите, естествено разбирайки го в духа на своите суеверия. (Да си спомним реакцията на езичниците, когато видели чудесата на апостол Павел, как искали да го обявят за един от боговете и да му принесат жертва - вж. Деян. 14:11). В наше време от проповедник, който се обявява за бог, просто биха се отвърнали с презрение. Във всеки случай признаването от Спасителя на Собствената Му Божественост не би донесло този резултат, който трябвало да се постигне.

Действително Синът Божий дошъл в нашия свят не за да порази съвременниците Си със Своето всемогъщество или пък като роби да ги подчини на Своята Божествена власт, а за да **ги убеди** да се отвърнат от греховете, да започнат да вярват правилно и да живеят праведно. Хората до такава степен са подивели духовно и са загубили нравствено, че са станали неспособни да разбират правилно истината за Божествеността на Христос. Нека си спомним от Евангелието колко трудно било на Христос да проповядва сред иудеите, колко насмешки е трябвало да изслуша от злобните книжници, колко превратно тълкували Неговите думи и отвърщали простия народ от вярата. Затова първото дело на Господ Иисус Христос било да убеди хората да се обърнат покаяно към Бога и да отхвърлят религиозните си предразсъдъци, да посее у тях семената на истинната вяра. Постигайки това, трябвало да ги вдъхнови за нов, праведен живот, да ги научи да си прощават, да се жалят и да се обичат помежду си.

Такъв дълбок духовен поврат в обществото не трябвало да бъде постигнат нито чрез заплахи, нито с чудеса. Действително, когато Господ Иисус Христос проявявал чрез някакво чудо Своята Божествена природа, това възбуждало в тълпата иудеи нездрави мечти за славно и могъщо месианско царство на земята, в което те ще господстват над другите народи. Затова Господ Иисус Христос бил принуден да забрани да се разгласяват извършените от Него чудеса.

За да обнови нравствено хората и да ги направи възприемчиви към истинната вяра, Христос избрал пътя на доброто, вдъхновяващо слово и на личния пример. От състрадание към погиващите хора Той решил да раздели с тях нищетата им, тяхното бreme и техните нещастия. За да изличи нравствените им язви, Той взел върху Себе Си човешките грехове и ги измил на кръста със Своята пречиста кръв. Въобще цялото дело за спасението на грешното човечество започва от момента на възплъщението на Спасителя и завършва с кръстните Му страдания, които за Него били дело на крайно **доброволно унижение**. По думите на апостол Павел: *“Който, бидейки в образ Божий, не счита за похищение да бъде равен Богу; но понизи Себе Си, като прие образ на раб...”* (Фил. 2:6-9). Ето как пророк Исаия описва подвига на доброволното самоунищожение на Месията: *“...няма в Него ни изглед, нито величие; ние Го видяхме и в Него нямаше изглед, който да ни привлече към Него. Той беше презрян и унижен пред люде, мъж на скърби и изпитал недъзи, и ние отвърцахме от Него лицето си; Той беше презиран и ние за нищо Го не смятахме. Но Той взе върху Си нашите немощи и понесе нашите недъзи; а ние мислехме, че Той беше поразяван, наказван и унизяван от Бога. А Той бе изпоранен за нашите грехове и мъчен за нашите беззакония; наказанието за нашия мир биде върху Него и чрез Неговите рани ние се изцелихме. Всички ние блуждаехме като овци, отбихме се всеки от пътя си, - и Господ възложи върху Него греховете на всинца ни. Той беше измъчван, но страдаше доброволно и уста Си не отваряше...От затвор и съд Той биде грабнат,но рода Му кой ще обясни?”* (Ис.

53 гл.). С тези заключителни думи пророкът се обръща към съвестта на тези, които ще отхвърлят своя Спасител и сякаш им говори: вие с презрение обръщате гръб на поругания и страдащ Иисус, но разберете, че заради вас, грешниците, Той страда толкова тежко. Вгледайте се в Неговата духовна красота и тогава може би ще разберете, че Той е дошъл при вас от горния свят.

Но като се унижавал доброволно за нашето спасение, Господ Иисус Христос при все това **постепенно** откривал тайната на Своето единство с Бог Отец на тези, които били способни да се извисят над грубите представи на тълпата. Така например Той говорел на иудеите: *“Аз и Отец едно сме... Аз съм в Отца, и Отец е в Мене...Отец, Който пребъдва в Мене... И всичко Мое е Твое (на Отца), и Твоето мое...”* (Иоан 10:30, 14:10-23, 17:10). Тези и други подобни изрази еднозначно посочват **Божествената природа** на Иисус Христос.

Освен това Господ Иисус Христос постепенно разкривал такива Свои качества, каквито не може да притежава никой друг освен Бог. Така например Той се именува **Творец**, когато казал: *“Моят Отец досега работи, и Аз работя”* (Иоан 5:17). Интересно е, че иудеите, чувайки тези думи, ги разбрали съвършено правилно и искали да убият Христос с камъни като богохулник, *“защото не само съботата нарушаваше, но и наричаше Бога Свой Отец, като правеше Себе Си **равен** Богу”* (Иоан 5:17-18). Като не опровергал тяхното разбиране, Господ потвърдил, че те правилно са Го разбрали.

В други беседи Господ Иисус Христос назовавал Себе Си **вечен**. Когато например иудеите Го запитали: *“Кой си Ти?”*, Иисус отговорил: *“Аз съм това, което ви и говоря отначало”* (Иоан 8:25). И малко по-късно добавил: *“Истина, истина ви казвам: преди Ааврам да е бил, Аз съм”* (Иоан 8:58). Тук следва да се обърне внимание, че Иисус не е казал “Аз бях”, както е граматически правилно в контекста на речта, а е употребил сегашно време: “Аз съм” - или по-точно: *“Аз - вечно Съществуващият.”* Дълбокият смисъл на тези слова се изяснява в оригиналния еврейски език. Когато Мойсей при неизгарящия огън попитал Бога как е Неговото име, Господ отвърнал: *“Аз съм вечно Съществуващият”* (на еврейски: **Иехова**). Следователно самото име “Съществуващият” (Иехова) показва отличителното свойство на Бога: Той е Този, Който винаги съществува, Той е вечен. Назовавайки Себе Си *Съществуващият* (Иехова), Иисус Христос употребил това име, с което евреите наричат Бога. При това трябва да си спомним, че името *Иехова* дотолкова се почитало от иудеите, че те го употребявали само в особено важни и тържествени случаи, а в обикновената реч използвали имената Господ, Творец, Всевишен, Благословен и т.н.

След Своето възкресение от мъртвите Иисус Христос потвърдил вечността Си, казвайки: *“Аз съм Алфа и Омега, начало и край, - казва Господ, Който е, Който е бил и Който иде, Вседържителят”* (Откр. 1:8). В други случаи Той се именува **всеведущ** (всезнаещ), казвайки: *“Както Ме познава Отец, тъй и Аз познавам Отца”* (Иоан 10:15). Действително Божието естество е непостижимо за ограничените твари. Само Бог може в съвършенство да познава Своята природа. Господ Иисус Христос наричал Себе Си още **вездесъщ**, когато казал: *“Никой не е възлязъл на небето, освен слезлия от небето Син Човеческий, Който пребъдва на небето...дето са двама или трима, събрани в Мое име, там съм Аз посред тях”* (Иоан 3:13; Мат. 18:20). Тук Христос отново употребява сегашно време, показвайки, че Той не само е бил или ще бъде на небето, а постоянно пребивава там.

И така, като разделящ с Отца Неговите Божествени свойства: творене, вечност, всезнание, весдесъщие и т.н., Иисус Христос трябва да бъде признан от всички за равен на Отца и по **почит**, затова *“всички да почитат Сина, както почитат Отца. Който не почита Сина, той не почита Отца, Който Го е пратил”* (Иоан 5:23). У непредубедения човек всичко, казано дотук, трябва да породи една несъмнена истина, а именно, че Иисус Христос е **истинният Бог**, равен на Отца по природа.

Въпреки че Иисус Христос избягвал пряко да назовава Себе Си Бог, за да не възбужда ненужни вълнения в тълпата, все пак Той **одобрявал тези**, които били способни да се възвисят до тази истина. Така например, когато апостол Петър в присъствието на другите апостоли казал: *“Ти си Христос, Синът на Живия Бог”*, Господ приел изповяданата от него вяра, добавяйки, че Петър е достигнал до това убеждение не само чрез самостоятелно наблюдение, но и благодарение на особено просвещение свише: *“Блажен си ти, Симоне, син Ионин, защото не плът и кръв ти откри това, а Моят Отец, Който е на небесата”* (Мат. 16:16-17). По подобен начин, когато апостол Тома, дотогава съмняващ се, виждайки пред себе си възкръсналия Спасител, възкликнал: *“Господ мой и Бог мой!”* (Иоан 20:28), - Христос не отхвърлил това наименование, но само леко укорил Тома за мудността и казал: *“Ти повярва, защото Ме видя (възкръснал); блажени, които не са видели, и са повярвали”* (Иоан 20:29).

Накрая нека си спомним, че самото осъждане на Иисус Христос на кръстна смърт било предизвикано от Неговото официално признание за Собствената Му Божественост. Когато първосвещеникът Каиафа под клетва запитал Христос: *“Заклевам Те в Живия Бог, да ни кажеш, Ти ли си Христос, Син Божий?”*, Христос отвърнал: *“Ти рече”*, употребявайки установената форма за утвърдителен отговор. (Мат. 26:63; Лука 22:70; Иоан 19:7).

Сега следва да се изясни един друг, свързан с това и много важен въпрос: откъде Каиафа, мнозина иудеи и дори демоните са могли да почерпят идеята, че Месия ще бъде Син Божий? Отговорът е един: от старозаветното Свещено Писание. Именно то е **подготвило почвата** за тази вяра. Действително още цар Давид, живял хиляда години преди Рождество Христово, в три псалома именува Месията Бог (Псалмите 2, 44 и 109). Още по-ясно разкрил тази истина пророк Исаия, който живял 700 години преди Рождество Христово. Предсказвайки чудото на възплъщението на Сина Божий, Исаия писал: *“... ето, Девицата ще зачене и ще роди Син, и ще Му нарекат името Емануил”*, което означава **“Бог с нас”**. Малко по-надолу пророкът още по-определено разкрива свойствата на Сина, Който ще се роди: *“... и ще Му дадат име: Чуден, Съветник, Бог крепък, Отец на вечността...”* (Ис. 7:14, 9:6). Такива наименования могат да се приложат само към Бог. За вечността на бъдещия Младенец е писал също и пророк Михей (вж.: Мих. 5:2).

Пророк Йеремиа, който е живял около двеста години след Исаия, именува Месията “Господ”, разбирайки Този Господ, Който го е изпратил да проповядва; а ученикът на Йеремиа, пророк Варух, е написал следните забележителни слова за Месията: *“Този е нашият Бог и никой друг не ще се сравни с Него. Той намери всички пътища на премъдростта и я подари на Своя раб Иаков и на Своя възлюблен Израил. След това Той се яви на земята и живя между хората”* (Вар. 3:36-38) - т.е. Сам Бог ще дойде на земята и ще поживее сред хората!

Ето защо по-внимателните сред иудеите, имайки определени указания в Свещеното Писание, могли без колебание в лицето на Христос да признаят истинния Син Божий (вж. брошурата “Старият Завет за Месията”). Забележително е, че още преди Рождеството Христово праведната Елисавета посрещнала Дева Мария, която очаквала Младенеца, със следното тържествено приветствие: “...*благословена си ти между жените, и благословен е плодът на твоята утроба! И откъде ми е това - да дойде при мене майката на **моя** Господ?*” (Лука 1:40-43). Ясно е, че праведната Елисавета не би могла да има друг Господ освен Този, на Когото тя е служила още от детство. Както обяснява апостол Лука, Елисавета е казала тези думи не от себе си, а по **вдъхновение от Светия Дух**.

Усвоявайки крепко вярата в Божеството Христово, Апостолите насаждали тази вяра в Него сред всички народи. Апостол Иоан започва своето Евангелие с разкриване на Божествената природа на Иисус Христос:

*“В начало беше Словото и Словото беше у Бога, и **Бог беше Словото**... Всичко чрез Него стана и без Него не стана нито едно от онова, което е станало... И Словото стана плът, и живя между нас, пълно с благодат и истина; и ние видяхме славата Му, слава като на **Единороден от Отца**... Бога никой никога не е виждал. Единородният Син, **Който е в недра на Отца, Той Го обясни**”* (Иоан 1:1-18).

Назоваването на Сина Божий *Слово* в по-голяма степен от другите наименования разкрива тайната на вътрешното взаимоотношение между Първото и Второто Лице на Пресветата Троица - Бог Отец и Бог Син. Действително мисълта и словото се отличават по това, че мисълта пребивава в разума, а словото е изразяване на мисълта. Те са неразделни. Нито мисълта може без слово, нито словото без мисъл. Мисълта е като вътрешно съкровено слово, а словото е изразяване на мисълта, която, възплъщавайки се в словото предава на слушателя своето съдържание. В този аспект мисълта, бидейки самостоятелно начало, е подобно на отец за словото, а словото е като син за мисълта. То е невъзможно преди мисълта, но и не произхожда извън нея, то е само от мисълта и остава неразделно с нея. По подобен начин и Отец, най-великата и всеобхватна Мисъл, произвел от Своите недра Сина - Слово, Своя първи Тълкувател и Вестител (по св. Дионисий Александрийски).

За Божеството Христово Апостолите говорят с цялата си яснота: “*Знаем също, че Син Божий дойде и ни даде светлина и разум, да познаем истиннаго Бога; и ние пребъдваме в **истиннаго Бога** - Неговия Син Иисуса Христа.*” (1Иоан 5:20). От израилтяните се родил “*Христос по плът, **Който е на всички Бог***” (Рим. 9:5). “*И да очакваме да се сбъдне блажената надежда и да се яви славата на великия Бог и Спасител наш Иисус Христос*” (Тит. 2:13). “...ако бяха я познали /премъдростта Божия/, не биха разпнали Господа на славата” (1Кор. 2:8). “...в Него /Христос/ телесно обитава всичката пълнота **на Божеството**” (Кол. 2:9). “*И наистина, велика е тайната на благочестието: **Бог се яви в плът***” (1 Тим. 3:16). Това, че Синът Божий не е творение, а **Творец**, че Той е безмерно по-висш от всички създадени от Него същества, апостол Павел обстоятелно доказва в 1-ва и 2-ра глава на своето Послание до евреите. Ангелите са само служебни духове.

Необходимо е да се помни, че именоването на Господ Иисус Христос Бог - Theos - само по себе си говори за Божествената пълнота. От гледна точка на логиката и философията не може да съществува Бог “втора степен” или “по-нисък разряд”,

ограничен Бог. Свойствата на Божествената природа не подлежат на условности, на понижаване. Ако е “Бог”, то е всецяло, а не частично.

Само благодарение на **единството** на Лицата в Бога е възможно съчетаването в едно изречение на имената на Сина и Светия Дух наравно с името на Отца, например: “И тъй, идете, научете всички народи като ги кръщавате в името на Отца и Сина и Светаго Духа..” (Мат. 28:29). “Благодатта на Господа нашего Иисуса Христа, и любовта на Бога и Отца, и общуването на Светаго Духа да бъдат с всички вас” (2 Кор. 13:13). “Защото Трима са, Които свидетелствуват на небето: Отец, Слово и Светий Дух; и Тия Тримата са едно” (1 Иоан 5:7). Тук апостол Иоан подчертава, че **Тримата са едно** - едно Същество.

Забележка: Трябва ясно да се разграничават понятието “лице” и понятието “същност”. Думата “лице” (ипостас, person) обозначава личността, “аз”-а, самосъзнанието. Старите клетки на нашия организъм отмират, заменят ги нови, а съзнанието в живота ни винаги се отнася към нашето “аз”. Думата “същност” говори за природата, nature, physis. Бог има една същност и три Лица.

Затова например Бог Отец и Бог Син могат да беседват помежду си и да вземат съвместни решения. Всяко Лице на Троицата притежава Свои лични свойства, по които То се отличава от другите Лица. Но всички Лица на Троицата имат една Божествена природа. Синът притежава същите Божествени качества като Отца и Светия Дух. Учението за Троицата, което преоткрива на хората вътрешния, тайнствен живот в Бога, е фактически недостъпно за нашето разбиране, но в същото време е необходимо за правилната вяра в Христос.

Иисус Христос има едно Лице (ипостас) - Лицето на Сина Божий, но две същности - Божествена и човешка. По Своята Божествена същност Той е равен на Отца - вечен, всемогъщ, вездесъщ и т.н.; а по възприетата от Него човешка природа е подобен на нас: Той е раснал, развивал се е, страдал, радвал се е, колебал се е в решения и т.н. Човешката природа на Христос включва душата и тялото. Разликата е в това, че Неговата човешка природа е свършено свободна от греховност. Тъй като един и същ Христос е едновременно Бог и човек, Свещеното Писание говори за Него ту като за Бог, ту като за човек. Дори нещо повече, понякога на Христос като на Бог се приписват човешки качества (1Кор. 2:8), друг път като на човек - Божествени. Тук няма противоречие, защото става въпрос за **едно Лице**.

Вземайки под внимание ясното учение на Свещеното Писание за Божествеността на Господ Иисус Христос, отците на Първия Вселенски Събор, за да прекратят всякакви превратни тълкувания на думите *Син Божий* и незачитането на Неговите Божествени достойнства, постановили християните да вярват:

“В един Господ Иисус Христос, Сина Божи, **Единородния**, Който е роден от Отца преди всички векове; Светлина от Светлина, **Бог истинен** от Бог истинен, роден, **несътворен, единосъщен** с Отца, чрез Когото всичко е станало.”

Арианите възразявали особено горещо срещу думата *единосъщен*, защото тя не можела да се тълкува различно от православното ѝ значение, а именно че Иисус

Христос се признава за **истинен** Бог, във всичко равен на Бог Отец. Затова отците на Събора настоявали тази дума да влезе в Символа на вярата.

Обобщавайки, трябва да кажем, че вярата в Божеството на Христос не бива да се насажда в човешките сърца нито чрез цитати, нито чрез формули. Тук е нужна лична вяра, лично волево усилие. Както е било преди две хиляди години, така ще бъде и до края на света: за мнозина Христос ще остане *“Камък на препъване и Камък на съблазън...за да се открият мислите на много сърца”* (1Пет. 2:7; Лука 2:35). Богоугодно било в отношението към Христос да се проявява съкровената воля на всеки човек. И това, което е *укрил от мъдри и разумни, го открил на младенци* (Мат. 11:25).

Тази статия не си поставя за цел “да докаже”, че Христос е Бог. Както и много други истини на вярата това е невъзможно да бъде доказано. Целта ни е да помогнем на християнина да си изясни своята вяра в Спасителя и да му дадем нужните аргументи за защита от еретиците.

И така, какъв е Иисус Христос, Бог или Човек? - Той е **Бого-Човек** и върху тази истина трябва да се укрепва нашата вяра.

Мисионерский листок номер 60
Издательство храма Покрова Пресвятой Богородицы
Copyright © 1996 and Published by
Holy Protection Russian Orthodox Church
2049 Argyle Ave. Los Angeles, CA 90068, USA
Редактор: Архимандрит Александр Милеант